

UDVALGSAFSNIT

Overordnet opgavebeskrivelse for udvalget:

Socialudvalget har ansvaret for Københavns Kommunes sociale opgaver vedrørende børn, unge og voksne, herunder bl.a. opgaver vedrørende:

- forebyggende sociale foranstaltninger inden for det sociale område
- døgnanbringelser af børn og unge
- mennesker med handicap
- psykisk syge, herunder psykiatriske plejehjem og andre botilbud
- den sociale indsats på misbrugsområdet, samt alkoholindsatsen
- boligsocialt arbejde og boligvisning
- indkomstoverførsler, bl.a. førtidspension m.v. og økonomisk hjælp til særlige persongrupper

Udvalgets mission er ”At bidrage til, at Socialforvaltningens brugere får mulighed for at udvikle og udnytte egne ressourcer til at realisere et godt liv og bidrage til samfundet”

Målsætninger

Som led i regeringens kvalitetsreform skal Borgerrepræsentationen udarbejde en kvalitetskontrakt med få, klare og kvantitative målsætninger for serviceområderne, samt en kort beskrivelse af veje til at opfylde målene. Borgerrepræsentationen skal årligt følge op på kvalitetsmålene.

Socialudvalget har til brug herfor formuleret 2 kvalitetsmål:

1. Flere udsatte børn og unge får en kvalificerende skolegang
2. Flere borgere på socialpsykiatriske bocentre flytter til mere selvstændige boformer

Disse 2 mål indgår som 2 ud af formentlig 10 pejlemærker for Socialudvalget/forvaltningens arbejde 2010 - 2013. Pejlemærkerne sætter retningen for udviklingen på det sociale område i København i de kommende år.

Børnefamiliens sociale problemstillinger vil have høj prioritet, spændende fra forebyggelse og tidlig indsats til intensiv insisterende indsats overfor mistilpassede og udadreagerende unge. Handicappede borgeres vilkår er et andet vigtigt hovedfelt, hvor overgangene fra ung til voksen med alle facetter indenfor bolig, beskæftigelse, netværk og fritid vil være i fokus. Indenfor socialpsykiatrien forventes især viften af tilbud, der kan støtte op om borgerens recovery at skulle nuanceres og bredes ud med det formål at skabe optimale muligheder for et liv på egne præmisser. Endelig vil misbrugsområdet være et vigtigt tema, hvor tilbud, der kan støtte op om målet om, at misbrugeren får kontrol over egen situation, allerhelst kommer ud af misbruget, vil være afgørende.

Socialudvalget forventes at fastlægge pejlemærkerne inden udgangen af 2. kvartal 2010.

Udvalgets udfordringer de kommende år:

De væsentligste økonomiske udfordringer på Socialudvalgets område kan inddeles i 3 hovedområder:

1. Udgifts- og efterspørgselspres på de store målgruppeområder, især handicapområdet
2. Ventelister til botilbud
3. Tilpasning af forvaltningens organisation og kompetencer til de faglige og økonomiske krav (implementering af administrative effektiviseringer, kompetenceudvikling, IT-systemer mv.)

Socialudvalget skal herudover bidrage med konkrete besparelsesforslag for i alt 43,3 mio. kr. til samlet prioritering i budgetforhandlingerne.

1. Udgifts- og efterspørgselspres på de store målgruppeområder, især handicapområdet

Socialforvaltningen forventer i de kommende år et fortsat efterspørgselspres på en række af de centrale ydelsesområder. Det stiller store krav til stram økonomi- og budgetstyring og/eller tilpasninger af serviceniveauet.

Socialforvaltningen har siden 2008 arbejdet med handleplaner for økonomistyringen på 3 risikoområder: a) Området for udsatte børnefamilier, b) hjemmeplejen, samt c) handicapområdet. Indsatsen med handleplanerne har især været succesfuld på området for udsatte børn, hvor de væsentlige økonomistyringsredskaber er udviklet og implementeret. Udfordringerne på hjemmeplejen og på handicapområdet er dog stadig betydelige, og områderne betragtes fortsat som risikoområder i forhold til overholdelse af budget 2010.

a) Området for udsatte børn og unge

I forhold til budget 2011 udgøres områdets væsentligste økonomiske udfordring af bortfald af finansiering til en række centrale aktiviteter (se nedenfor punkt 4), samt et fortsat demografisk pres. Demografiudfordringen har i 2008 været analyseret i samarbejde med Økonomiforvaltningen. I forhold til 2011 er det vurderingen, at udviklingen skal kompenseres med en budgetforøgelse på godt 18,2 mio. kr., som via oplæg fra Økonomiforvaltningen forventes håndteret i budgetforhandlingerne.

I slutningen af 2009 har Socialudvalget godkendt en ny samlet strategi for arbejdet for med udsatte børn og unge. Formålet med strategien er at definere, hvordan vi sikrer fremdrift og udvikling i organisationen og hele tiden prøver at forbedre indsatsen for de ca. 5.000 socialt udsatte børn og unge, som kommunen yder støtte til. Strategien består af en lang række handlinger og tiltag, som alle er med til at forbedre indsatserne på området, og som udstikker nye retninger for udviklingen af området.

De væsentligste udgiftsbehov er fortsættelse og udvidelse af ordningen med socialrådgivere på skoler, samt indsatsen mod skolefravær. Såfremt Den korte Snor og gadeplansindsatsen skal fortsættes på det nuværende niveau, skal der også findes finansiering hertil.

b) Hjemmeplejen

Socialforvaltningen gennemførte i 2008 en omfattende reorganisering af hjemmeplejen, som blev samlet i en fælles udførerenhed i stedet for den tidligere organisering på de daværende otte Socialcentre og fire Handicapcentre. Reorganiseringen fortsatte i 2009 hvor den endelige lokale- og gruppestruktur faldt på plads og det nye omsorgssystem blev endeligt implementeret. Den nye udførerenhed arbejder målrettet på at anvende de nye redskaber til at effektivisere planlægningen og reducere personaleomsætningen, sygefraværet og vikarforbruget for at imødegå presset fra den stigende efterspørgsel.

Der er i 2010 fortsat behov for en meget stram udgiftsstyring for at sikre budgetoverholdelse. Det er pt. forventningen, at den nye politisk godkendte aftale om gråzoneafregning fastholdes vil indebære, at der kan opnås budgetbalance i 2010.

c) Handicapområdet

Handicapområdet har store budgetmæssige udfordringer som følge af en stigning i udgifterne. En væsentlig del af årsagerne til udgiftsudviklingen er stigende efterspørgsel og priser, der er en konsekvens af faktorer, som forvaltningen ikke har mulighed for at påvirke. Det gælder især den konstaterede stigning i antallet af mennesker med handicap, herunder i antallet af børn med handicap, mere komplicerede diagnoser og stadig bedre, men også dyrere hjælpemidler. Den stigende efterspørgsel forventes også fremover at lægge et betydeligt pres på handicapområdet, herunder på handicap hjælper-ordningerne og botilbuddene.

En bæredygtig løsning på handicapområdets budgetudfordring forudsætter en langsigtet strategisk indsats i form af blandt andet en sikring af en mere fleksibel kapacitet, fokus på ensartethed i visitationen til ydelser, samt en tilpasning af budgetmodellen for området. Som et skridt på vejen i håndteringen af de mange udfordringer godkendte Socialudvalget i 2009 en samlet handicapplan, der blandt andet har til formål at skabe større gennemsigtighed for borgere og for kommunen med henblik på at øge effektiviteten og den økonomiske styring på handicapområdet

I forbindelse med IC2011 er det besluttet, at Økonomiforvaltningen til brug ved prioriteringen i budgetforhandlingerne i samarbejde med Socialforvaltningen fremlægger en ny budgetmodel, der ikke som den nuværende blot er baseret på den generelle befolkningstilvækst, men i stedet tager højde for den reelle stigning i antallet af københavnere med handicap, således at udviklingen på området håndteres i budgettet på linje med demografimodellens håndtering af udvikling i antallet af børn. Udviklingen af en egentlig aktivitets- og databaseret model (blandt andet baseret på arbejdet med en styrket indsats for ensartet visitation til botilbud) vil formentlig strække sig over de næste 1-2 år, hvorfor Socialforvaltningen til brug for budgetforhandlingerne vil udarbejde et konkret skøn over udgiftsbehovet i 2011 baseret på tilgang/efterspørgsel på en række konkrete aktiviteter. Det forventes pt., at dette skøn vil ligge i størrelsesordenen 42 mio. kr.

Handicapplanen beskriver desuden behovet for at øge kapaciteten på botilbud i København, hvorved kommunen vil kunne hjemtage en række borgere, der pt. er

bosat i kommuner udenfor København. Budgetaftalen for 2010 indeholder en konkret tekst om, at der skal udarbejdes en hjemtagelsesstrategi, der på sigt skal reducere antallet af køb af pladser i andre kommuner, samt give bedre og billigere løsninger. Heri indgår udarbejdelse af businesscases. Socialforvaltningen har i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejdet et konkret forslag til hjemtagningsscene, der omfatter etableringen af i alt 48 nye pladser til forskellige målgrupper til hjemtagelse af købte pladser eller til forebyggelse af nye køb. Etableringen af nye pladser forventes at kunne give besparelser i form af stordriftsfordele, samt forbedre mulighederne for at give handicappede borgere et botilbud, der matcher deres behov. Businesscasen indgår i Socialudvalgets anlægsønsker til budgetforhandlingerne.

Udvalget er herudover optaget af at forbedre servicen overfor brugerne i form af fokus på hurtig og effektiv sagsbehandling på eksempelvis hjælpemiddelområdet. Konkret vil der blive arbejdet på at indføre muligheden for strakssagsbehandling vedrørende visse hjælpemidler, vejledning i digital ansøgning og optimering af rådgivningen i forhold til ansøgning om ydelser.

I budget 2011 har handicapområdet endelig en konkret udfordring i form af bortfald af éngangsfinansiering fra budget 2010. Til dækning af en varig budgetubalance blev der i budget 2010 anvendt 26,7 mio. kr. (2011-pl) i form af uforbrugte driftsmidler som følge af forsinket ibrugtagning på anlæg. 16,7 mio. kr. af disse 26,7 mio. kr. kan ikke anvendes som finansiering i 2011, eftersom de skal tilbageføres til Tryghedsplanen til drift af nyopførte botilbud. Denne interne udfordring skal håndteres i Socialudvalgets budgetforslag. Heri forudsættes således, at de resterende uforbrugte driftsmidler på ca. 10,0 mio. kr. kan indgå i finansiering af budgetudfordringen i stedet for at tilfalde kassen. Bortfald af disse midler skal håndteres i budgetforslag 2012, hvor samtlige botilbud opført i henhold til Tryghedsplanen forventes at være klar til ibrugtagning.

2. Ventelister til botilbud

Presset på efterspørgslen giver sig også udslag i ventelister til nogle af forvaltningens tilbud. Konkret er der venteliste-problemstillinger på voksen- og handicapområdet. Det drejer sig konkret om venteliste til botilbud til psykisk syge, samt især til botilbud til voksne mennesker med handicap.

Psykisk Syge

I Socialforvaltningens Rammeplan for Socialpsykiatri er det en ambition at sikre, at borgere med sindslidelse har en så selvstændig tilværelse som muligt. Derfor har Socialforvaltningen formuleret et mål om, at vi ønsker at støtte beboerne i det socialpsykiatriske botilbud i, at de i højere grad kommer videre til mere selvstændige boformer. Dette skal samtidig sikre, at der er mere flow på vores længerevarende botilbud, så vi kan afvikle ventelisten.

For at skabe mere flow udvikles der i øjeblikket en række indsatser og fokusområder, der skal sørge for dels at flere får mod på at flytte til egen bolig, dels at de fastholdes i denne bolig. I dag er det kun 6 % af beboerne på de længerevarende botilbud, som kommer videre til en mere selvstændig bolig, og dette ønskes konkret øget til 10 % i 2013.

I marts 2010 var der 133 på ventelisten til et længevarende botilbud og 115 på venteliste til midlertidige botilbud. Udover det bidrag, der forventes at komme til reduktion af ventelister som følge af indsatsen for at skabe et øget flow, etableres der 2010-2012 i alt 80 botilbudspladser til afvikling af ventelisten.

Voksne med handicap

Handicapområdet har til trods for udbygning af botilbudene i de senere år oplevet stigende ventelister. Nedbringelse af ventelisterne er derfor et fokusområde i den kommende handicapplan. Ventelisten til handicapboliger er pr. april 2010 på i alt 240 borgere fordelt med 118, der venter på et permanent botilbud og 122, der venter på et midlertidigt botilbud. I perioden 2010-2013 etableres 92 boliger til borgere med handicap, og der forventes en tilgang til ventelisten på ca. 30 borgere om året.

Ventetiderne på voksenområdet skaber også problemer på børneområdet, da nogle unge over 18 år må blive boende på børneinstitutioner. Der vil i de kommende år ske en udbygning af kapaciteten på børneområdet, så kapaciteten tilpasses til efterspørgslen. Der forventes en fortsat stigende efterspørgsel, især i form af at flere børn får stillet en diagnose indenfor handicapområdet.

3. Tilpasning af forvaltningens organisation og kompetencer til de faglige og økonomiske krav

1. januar 2010 trådte Socialforvaltningens nye lokale struktur på myndighedsområdet i kraft. Dermed er sidste fase af en omfattende omstrukturering af hele forvaltningen afsluttet. Formålet med den nye struktur er at fremtidssikre organisationen og medvirke til at sikre, at forvaltningen kan løfte udfordringerne i de kommende år.

Herudover arbejder Socialforvaltningen med implementering af de administrative besparelser og omlægninger på blandt andet løn- og regnskabsområdet, der blev vedtaget med budgetaftalen for 2010. Sammen med en række øvrige administrative fællesudgifter giver det samlet en udfordring på ca. 30 mio. kr.. Udfordringerne håndteres ved blandt andet tilpasninger af organisationen på løn- og regnskabsområdet, konkrete besparelser i form af bedre priser, reduktion i indkøb, øget refusionshjemtagelse og lavere priser på ydelser i koncernservice.

Endelig forventer Socialforvaltningen en væsentlig udfordring i forhold til rekruttering og fastholdelse af personale på hjemmeplejeområdet, sociale sagsbehandlere og på pædagogområdet.

Den samlede økonomiske situation

Håndteringen af især udgifts- og efterspørgselspresset på handicapområdet og på området for udsatte børn og unge udgør en stor udfordring for Socialudvalget i 2011 og fremefter. I forhold til at kunne opretholde et tilfredsstillende aktivitets- og serviceniveau på særligt disse to områder, er det centralt, at der tilvejebringes en langsigtet løsning i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Borgerrepræsentationen har tilkendegivet, at det er vigtigt, at serviceniveauet for det enkelte menneske med handicap ikke skal reduceres, alene fordi antallet af borgere med handicap stiger. Denne problemstilling er i høj grad relevant i

København på trods af, at der er iværksat en lang række styringstiltag og initiativer til at imødegå udgiftspres og sikre en stram opfølgning og ressourcestyring.

Området for udsatte børn og unge er ligeledes et fokusområde, hvor de senere års omfattende reduktioner af udgifterne på børneområdet som står i kontrast til landstendensen pga. anvendelse af forebyggende familieorienteret indsats kombineret med stram økonomistyring.

Økonomiforvaltningen har i deres budgetoplæg overfor Økonomiudvalget præsenteret en pulje på ca. 100 mio. kr. til håndtering af udgiftspres på det specialiserede socialområde. Socialudvalget finder, at disse midler bør tilgå de udgiftspresede områder i Socialforvaltningen for at afbøde serviceforringelser i de kommende år.

Overordnet prioritering i udvalget:

I budgetforslaget er der i forhold til forrige år foretaget følgende prioriteringer:

Omprioriteringer (2011 p/l)	1.000 kr.
Bortfald af midlertidig finansiering på handicapområdet	16.650
Merudgifter vedrørende forsikringsordning	2.800
Nyt IT-system til budgetlægning	1.000
Rubin (KK's ledelsesinformationssystem)	1.500
Ny driftsaftale med KMD	2.750
Implementering af Vagtplan	?
Stigende profil på tværgående effektiviseringer fra Budget 2010	13.864
Bidrag til tværgående effektiviseringer i Budget 2011	10.816
5 pct. effektivisering på ydelser i Koncernservice	2.185
Stigende profil på tværgående effektiviseringer fra Budget 2010	13.864
I alt	51.565

Til finansiering af udfordringer i tabel, implementeres følgende:

Omprioriteringer (2011 p/l)	1.000 kr.
Bortfald af afdrag på lån	-13.162
Stigende profil på tidligere besluttede besparelser	-4.728
Øgede indtægter fra gråzoneafregning vedr. hjemmepleje	-6.810
Effektivisering på indkøb, lønadministration, regnskab mv.	-13.864
Tværgående effektivisering på indkøb, refusioner mv.	-10.816
Administrativ besparelse i form af lavere priser hos Koncernservice	-2.185
I alt	-51.565

Udover de ovennævnte interne omprioriteringer, har Socialudvalget fremsendt konkrete spareforslag for i alt 43,3 mio. kr. til kataloget over forslag til behandling i Økonomiudvalget og i budgetforhandlingerne. Disse konkrete spareforslag vedrører størstedelen af forvaltningens målgruppeområder – dog er handicapområdet kun berørt i mindre omfang af hensyn til de økonomiske udfordringer, som området står over for.

Socialudvalget har i udarbejdelsen af forslagene lagt vægt på, at omlægninger og besparelser i videst muligt omfang ligger i forlængelse af vedtagne strategier og

målsætninger for områderne, herunder arbejdet med effektstyring.

På området for udsatte børn og unge indgår eksempelvis spareforslag, der kan ses som en udmøntning af den vedtagne strategi om, at der skal ske en relativ stigning i brugen af familie- og netværkspleje på bekostning af døgnanbringelser, fordi forskningen viser, at dette i mange tilfælde er en bedre løsning for de børnene og de unge.

På området for psykisk syge afspejler spareforslagene blandt andet det arbejde, Socialforvaltningen har igangsat med henblik på at skabe større flow på de socialpsykiatriske bocentre, hvilket hænger sammen med socialpsykiatriplanens målsætning om, at flere borgere rehabiliteres til et liv med mindre indgribende hjælp og støtteforanstaltninger.

På stofmisbrugsområdet indgår et forslag om omlægning fra døgn- til ambulat behandling, der ligger i forlængelse af princippet om trinbehandling, hvor indsatsen skal nå længst muligt med mindst mulig indgriben.

Forslag til forvaltningsspecifikke effektiviseringer (2011 p/l)	1.000 kr.
Udsatte børn og unge	
Et bedre anbringelsesmønster	-11.700
Tilpasning af akutpladser	-2.500
Understøtte anbragte børn og unge i at komme tilbage til familien	-700
Bedre overgang til voksenlivet	-1.000
Uddannelse af teenagefamilier	-500
Bedre forebyggende tilbud til socialt udsatte teenagere	-300
Psykisk syge	
Besparelse på væresteder	-2.000
Reduktion i SKP ordning	-4.200
Forbedring af flow fra de socialpsykiatriske bocentre	-2.500
Udsatte gruppe, misbrug og hjemløse	
Omlægning af døgnbehandling til ambulat stofbehandling	-3.700
Tilpasning af kapaciteten på alkoholbehandling	-1.000
Aktivitetsprojekt i værkstederne under aktivitetscentret på Sundholm	-900
Nedlæggelse af sundholmsepuljen	-2.000
Kapacitetsændring i kvindekrisecentre som følge af øget flow i anvisning til egen bolig.	-1.100
Handicappede	
Dagtilbud - Bedre kapacitetsudnyttelse - Effektivisering	-3.000
Hjælpe midler - Effektivisering	-3.162
Hjemmepleje	
Anvendelse af fysioterapi til genoptræning frem for hjemmepleje	1.500
Effektivisering af hjemmehjælp – Lavere timepriser	-4.500
I alt	-43.262

Udvalget har følgende udgifter:

	2010	2011	2012	2013	2014
Serviceudgifter	4.832.415	4.861.619	4.994.392	5.173.965	5.279.008
- heraf Rammebelagt drift	3.193.555	3.152.322	3.221.728	3.319.671	3.377.763

- heraf	1.638.860	1.709.297	1.772.665	1.854.294	1.901.245
Efterspørgselsstyret service					
Anlæg	125.830	75.893	21.423	1.527	25.812
Efterspørgselsstyrede overførsler	1.777.553	1.324.409	1.350.801	1.378.931	1.409.268
I alt	6.735.798	6.261.921	6.366.616	6.554.423	6.714.087

Personalsituationen i forvaltningen:

	2007	2008	2009
Antal årsværk	6.192	6.328	6.428
Kønsfordeling m/k	K 71 pct. M 29 pct.	K 72 pct. M 28 Pct.	K 71 pct. M 29 pct.
Gennemsnitligt sygefravær (dage pr. ansat)	20,9	19,2	19,7

	2007	2008	2009
Medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk	5,4 pct.	6,2 pct.	6,9 pct.

Mål vedr. integrationsindsats:

Mål 2011	Resultatkrav 2011	Resultatkrav 2010	Resultat 2009
Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Socialforvaltningen	7,2 pct.	6,8 pct.	6,9 pct.